

neboť napadené usnesení jest konečným rozhodnutím rekursního soudu o odděleně projednávané námitce předmětné nepřislušnosti okresního soudu a to usnesením změňujícím proto podle § 514 c. ř. s. a § 528 opakem c. ř. s. dovolacímu rekursu podrobeným. Okolnost, že se jím žalobci ukládá rozloučení společně zažalovaných nároků do několika žalob, tedy odstranění i formální vady, nemůže býti na újmu právu stran na přezkoumání od sebe se odchylojících usnesení nižších soudů soudem třetí stolice, zvláště když nynější rozhodnutí jest pro mezispor o příslušnosti konečným a rekursní soud nebude míti možnost a příležitost, by vydal nové rozhodnutí, s nímž společně by nynějšímu jeho usnesení mohlo býti dodatečně odporováno. Tím jest také již naznačeno, proč napadené usnesení jest nesprávným. Rekursní soud nerozhodl ani o sporné otázce předmětné příslušnosti okresního soudu ani o rekursním návrhu, by námitka předmětné nepřislušnosti byla zamítnuta, nýbrž vyhnul se rozhodnutí tím, že přikázal žalobkyni, by žalobní nároky rozdělila do několika žalob. K takovému příkazu byl povolán jen soud první stolice a to podle vysvětlivek ministerstva spravedlnosti k § 84 c. ř. s. čís. 1 písm. c) ještě jen s podmínkou, že tím nebude dotčena otázka příslušnosti dovolaného soudu. Žádným způsobem nelze tak postupovati, když byl včasným vznesením námitky předmětné nepřislušnosti již zahájen mezispor o tom, zda okresní soud, u něhož byla žaloba podána, jest pro ni příslušným. Rozdělením žalobních nároků do několika žalob nebude odčiněna skutečnost, že dne 1. dubna 1928 byla podána u okresního soudu žaloba o 5.600 Kč a že žalovaný navrhl včas, by tato žaloba byla pro nepřislušnost okresního soudu odmítnuta. Nařízením, by žalobní nároky byly rozloučeny, uznal rekursní soud oprávněnost námitky předmětné nepřislušnosti, ale odmítl rozhodnouti mezispor vzniklý jejím podáním a udělil za účelem odstranění vytýkané nepřislušnosti příkaz k nové úpravě žalobního návrhu, která by, majíc vliv na rozhodnutí mezisporu o příslušnost, byla podle obdoby § 235 c. ř. s. možnou pouze se souhlasem žalovaného. Dovolacímu rekursu bylo proto vyhověno a uznáno, jak se stalo.

Čís. 8589.

Byly-li stroje uvedeny ve spojení s budovou osobou, jež není vlastníkem nemovitosti a jež nabyta strojů s výhradou vlastnického práva, nejsou stroje, třebaž byly přimontovány k betonovému podkladu, příslušenstvím nemovitosti a nezaniká tím vlastnické právo osoby, jež s výhradou vlastnictví odevzdala koupené stroje kupiteli do užívání před zaplacením kupní ceny, třebaž nebylo v pozemkové knize poznamenáno, že stroje jsou vlastnictvím někoho jiného.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1928, Rv II 244/28.)

Žalující Družstvo k nákupu strojů domáhalo se na vymáhajícím věřiteli, by byla zrušena exekuce vedená žalovaným proti Janu K-ovi na

stroj, jež prý žalující družstvo zakoupilo pro svého člena Jana K-a a přenechalo mu ho s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení poskytnutého úvěru. Stroj byl spojen s nemovitostí, náležející manželce dlužníkově. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolatel spatřuje nesprávné právní posouzení jen v tom, že prvý soudce nechal nepovšimnutým, že nutně a od prvopočátku musí věc vedlejší, která se má státi příslušenstvím věci hlavní, patřiti vlastnický vlastníku věci hlavní. Avšak tomuto právnímu názoru odvolatele nelze přisvědčiti. Z motivů k § 297 a) obč. zák. jde jasně na jevo, že vnější skutečnost, spojení strojů a nemovitost, odůvodňuje potřebu ochrany veřejné víry, že jde o příslušenství nemovitosti, a že výhrada vlastnictví, pokud není v pozemkové knize poznamenána, proti této veřejné víře nemá účinku. Následkem toho zaniká opomenutím poznámky vyhrazené vlastnictví prodávajícího, předměty příslušenstvím se stavší přecházejí do vlastnictví toho, kdo je vlastníkem nemovitosti jako hlavní věci. Z toho vysvítá, že názor odvolatelův, že vlastník hlavní věci musí býti vlastníkem věci vedlejší již před spojením s věcí hlavní, jest v rozporu s doslovem a s účelem § 297 a) obč. zák. Při tomto právním názoru není třeba zjišťovati, kdo byl vlastníkem strojů před jich spojením s nemovitostí, takže odvolací důvod kusosti řízení není opodstatněn.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Soudy nižších stolic neposoudily věc po právní stránce správně. Jde o stroje, které byly jako samostatné movité věci zabaveny pro pohledávku žalované strany za Janem K-ou. Kdežto žalující strana, uplatňujíc výhradu vlastnictví, odporuje této exekuci podle § 37 ex. ř., tvrdí žalovaná strana, že stroje ty jsou příslušenstvím nemovitosti Apolonie K-ové, dlužníkovy manželky. Podkladem žaloby podle § 37 ex. ř. jest v tomto případě vlastnictví žalující strany k zabaveným strojům a jest se proto především obíratí otázkou, zda se stroje stanou podle § 294 a násl. obč. zák. příslušenstvím nemovitosti, uvedla-li je ve spojení s nemovitostí osoba různá od vlastníka nemovitosti, či zda a za jakých podmínek mohou býti stroje i na dále vlastnictvím osoby různé od vlastníka nemovitosti. Otázkou touto obíral se dovolací soud v četných rozhodnutích, zejména v rozhodnutí čí. 7769 sb. n. s. Podmínkou, by se stroje staly příslušenstvím nemovitosti, jest kromě jiného podle § 297 obč. zák., by vlastník nemovitosti určil stroje k stálému prospěchu nemovitosti. Jsou-li tedy stroje uvedeny ve spojení s budovou osobou, jež není vlastníkem nemovitosti a která nabyta strojů s výhradou práva vlastnického, nepokládají se tyto stroje, třebaže byly přimontovány k betonovému podkladu, za příslušenství nemovitosti a nezaniká tím vlastnické právo osoby, která s výhradou vlastnictví odevzdala koupené stroje kupiteli do užívání před zaplacením kupní ceny, i když nebylo

v pozemkové knize poznamenáno, že stroje jsou vlastnictvím někoho jiného. O tom, jak se nabývá vlastnictví k cizí věci, nepojednávají §§ 294 a násl. obč. zák., nýbrž §§ 414 a násl. obč. zák. Soud první stolice snaží se dovoditi, že je tu celá řada konkludentních činů svědčících tomu, že vlastnice Apolonie K-ová určila stroje k trvalému užívání při své nemovitosti prostřednictvím svého muže, a poukazuje především na to, že podle druhého odstavce prohlášení bez data praví Apolonie K-ová: »Dílnu ponechávám prostě svému muži k dispozici.« Než soud první stolice nepřihlíží k tomu, že v prvním odstavci této listiny Apolonie K-ová »vědomě prohlašuje, že nepovažuje a nikdy nepovažovala stroj za příslušenství své nemovitosti a dobře ví, že stroj jest jejímu muži Janu K-ovi propůjčen s výhradou vlastnického práva podle stanov a umístění tabulky na stroji atd. Z tohoto celého obsahu prohlášení nelze použitím §§ 863 a 914 obč. zák. dospěti k výkladu, k němuž dospívá soud první stolice, vytrhnuv z celého obsahu jen jeho druhý odstavec. Podotýká se, že v první stolici nebyli slyšeni svědkové a že první soud vykládá smysl listiny jen na základě jejího obsahu. Závěry, k nimž první soud takto dochází, nejsou skutkovým zjištěním, jímž by byl dovolací soud dle § 503 a 504 c. ř. s. vázán, nýbrž pouhým právním posuzováním věci, při němž dovolací soud není vázán názory a závěry soudů nižších stolic. Ani tím o sobě, že Jan K. určil stroje k tomu, by byly trvale používány při jeho truhlářské dílně, nestaly se stroje příslušenstvím nemovitosti patřící jeho manželce. Ani to, že se Apolonie K-ová neohradila proti umístění strojů v dílně, není podle § 863 obč. zák. okolností svědčících o vůli nabýti vlastnictví ke strojům a učiniti je příslušenstvím věci hlavní. Totéž platí o okolnosti, že nedošlo k poznámce podle § 297 a) obč. zák. Výkladem listin nelze tudíž dospěti k závěru, že žalující straně nepřísluší právo vlastnické k zabaveným strojům, naopak by z nich plynul opačný závěr. Budťež proto probrána tvrzení strany žalující, že přenechala K-ovi stroj ve smyslu svých stanov s výhradou práva vlastnického až do úplného zaplacení poskytnutého úvěru a že Jan K. pověsil na stroj tabulku, vyznačující vlastnictví družstva, což oznámil žalující straně dopisem ze dne 5. srpna 1924, a tvrzení žalované záložny, že není správné, že K. nezaplatil kupní cenu, — o těchto tvrzeních budťež provedeny nabídnuté důkazy a učiněna skutková zjištění.

Čís. 8590.

Šlo-li v žalobě o podpis dluhopisu opatřeného doložkou, podle níž žalovaný svoluje, by bylo na jeho nemovitosti vloženo zástavní právo pro pohledávku žalobcovu, jest pro ocenění předmětu sporu rozhodnou (§ 57 j. n.) výše pohledávky, neuvedl-li žalobce v žalobě, že má zástava menší hodnotu. Rozhodnou jest tu celá hodnota zástavy, nikoliv jen hodnota zbývající po srážce předcházejících pohledávek.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1928, R I 1014/28.)